

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Torsås kommun

Caroline Liljebjörn
Jörn Wahlroth

Mars 2019

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	7
3.3.1.	Iakttagelser	7
3.3.2.	Revisionell bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Som vi påtalat i tidigare granskningar kan den övergripande förvaltningsberättelsen utvecklas och i större utsträckning kommentera och analysera utfall av övergripande mål, KKiK (Kommunernas kvalitet i korthet) samt ekonomisk utveckling på koncernnivå och inom olika verksamhetsområden. Nämndernas verksamhetsberättelser kan utvecklas med redovisning av volym- och nyckeltal.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed med följande undantag: Vi bedömer att det i förvaltningsberättelsen saknas en samlad utvärdering och analys av måluppfyllelsen kopplat till god ekonomisk hushållning utifrån de av kommunfullmäktige beslutade övergripande strategiska målen. Vi anser att utvärdering bör ske utifrån jämförbara kommuner vad gäller ett urval av nyckeltal.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen är uppfyllda för femårsperioden år 2014-2018, men de är inte uppfyllda för det enskilda räkenskapsåret 2018.

Vi bedömer att årsredovisningens återrapportering av fullmäktiges övergripande mål för verksamheten inte ger tillräcklig grund för bedömning av måluppfyllelse. Det saknas en samlad utvärdering av de övergripande strategiska målen utifrån resultatet av indikatorerna. Vi anser att kommunstyrelsen behöver utveckla formerna för hur de övergripande målen ska kunna utvärderas och bedömas.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (kap 12) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vår granskning omfattar om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens/landstingets ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-22. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-03-26 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-04-15.

Rapporten har varit föremål för sakavstämning.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. För både årets väsentliga händelser och framtidsbedömning återfinns information i årsredovisningen under respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Förvaltningsberättelsen innehåller till delar information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten, bland annat redovisas resultat av KKiK (Kommunerna kvalitet i korthet). Som vi påtalat i tidigare granskningar kan den övergripande förvaltningsberättelsen utvecklas och i större utsträckning kommentera och analysera utfall av övergripande mål, KKiK (Kommunernas kvalitet i korthet) samt ekonomisk utveckling på koncernnivå och inom olika verksamhetsområden. Nämndernas verksamhetsberättelser kan utvecklas med redovisning av volym- och nyckeltal.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron har sjunkit något jämför med föregående år och uppgår för år 2018 till 6,6 % (2017: 6,8 %). I övrigt lämnar den personalredovisningen ett flertal uppgifter väsentliga personalförhållanden som personalstruktur, förmåner och arbetsmiljö samt kompetensutveckling.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. De kommunala företagen redovisas under kommunkoncernen med ett avsnitt för respektive företag/förbund. Redovisningarna lämnar upplysningar om verksamhetsförhållanden och ekonomi i enlighet med RKR 8.2. Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till -2,9 mnkr (2017: -2,4 mnkr).

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Av investeringarna som uppgår till 43,7 mnkr år 2018. Utfallet innebär att 62 % av investeringsbudgeten har förbrukats. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Kommunstyrelsen och socialnämnden visar negativa avvikelser jämfört med budget med -1,2 mnkr respektive -3,8 mnkr. Bygg- och miljönämnden (0,9 mnkr), tekniska nämnden (0,7 mnkr) samt bildningsnämnden 2,6 mnkr) har positiva avvikelser jämför med budget. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas inom

ramen för respektive nämnds (styrelsens) verksamhetsberättelse. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. I och med årets resultat redovisar kommunen en ekonomi i balans för år 2018.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt lagen om kommunal redovisning 4 kap skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen finns en utvärdering av den ekonomiska ställningen i förhållande till de finansiella målen. Utvärderingen sker även i förhållande till andra finansiella nyckeltal.

Utvärdering bör även ske utifrån jämförbara kommuner vad gäller ett urval av nyckeltal. Det ligger i linje med den praxis som håller på att utvecklas avseende utvärdering av ekonomisk ställning i förvaltningsberättelsen.

Det saknas en utvärdering god ekonomisk hushållning utifrån de av kommunfullmäktige beslutade övergripande strategiska målen.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Som vi påtalat i tidigare granskningar kan den övergripande förvaltningsberättelsen utvecklas och i större utsträckning kommentera och analysera utfall av övergripande mål, KKiK (Kommunernas kvalitet i korthet) samt ekonomisk utveckling på koncernnivå och inom olika verksamhetsområden. Nämndernas verksamhetsberättelser kan utvecklas med redovisning av volym- och nyckeltal.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed med följande undantag: Vi bedömer att det i förvaltningsberättelsen saknas en samlad utvärdering och analys av måluppfyllelsen kopplat till god ekonomisk hushållning utifrån de av kommunfullmäktige beslutade övergripande strategiska målen. Vi anser att utvärdering bör ske utifrån jämförbara kommuner vad gäller ett urval av nyckeltal.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiella mål	Utfall 2018	Måluppfyllelse
Begränsa nettokostnaderna till högst 99 % av skatteintäkterna och kommunal utjämning över en kon-	Utfall år 2018: 99,8 % Utfall år 2014-2018: 97,3 %	Målet är inte uppfyllt för år 2018, men det är uppfyllt för år 2014-2018.

junkturcykel		
Självfinansiera de skattefinansierade investeringarna till 50 % över en konjunkturcykel.	Utfall år 2018: 16 % Utfall år 2014-2018: 158 %	<i>Målet är inte uppfyllt för år 2018, men det är uppfyllt för år 2014-2018.</i>

Av redovisningen framgår att inget av målen uppfylls för år 2018, men att båda målen uppfylls för femårsperioden år 2014-2018.

Mål för verksamheten

I förvaltningsberättelsen beskrivs kommunfullmäktiges övergripande strategiska mål, vilka fördelas på det utåtriktade ”Hållbar utveckling” och inåtriktade ”Effektiv organisation”. Till de båda perspektiven har fullmäktige beslutat om indikatorer som delvis åsatts målvärden. Det saknas en samlad utvärdering av de strategiska målen utifrån resultatet av indikatorerna.

Inom ramen för styrmodellen redovisas även påbörjade, ej påbörjade och avslutade uppdrag, vilket ger en överblick avseende statusen på av fullmäktige tilldelade uppdrag. Återredovisningen är uppdelad på kommunstyrelse, nämnder och bolag.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen är uppfyllda för femårsperioden år 2014-2018, men de är inte uppfyllda för det enskilda räkenskapsåret 2018.

Vi bedömer att årsredovisningens återrapportering av fullmäktiges övergripande mål för verksamheten inte ger tillräcklig grund för bedömning av måluppfyllelse. Det saknas en samlad utvärdering av de övergripande strategiska målen utifrån resultatet av indikatorerna. Vi anser att kommunstyrelsen behöver utveckla formerna för hur de övergripande målen ska kunna utvärderas och bedömas.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 0,8 mnkr (2017: 8,1 mnkr). Resultat medför därför en positiv avvikelse mot budget med 0,8 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter minskat med 13,8 mnkr vilket till största delen beror på att bidragen från Migrationsverket minskat. Kostnader har netto minskat med 1,8 mnkr. Personalkostnaderna har ökat med 10,6 mnkr till följd av årlig lönerevision samtidigt som de har minskat med ungefär samma belopp på grund av av

antal årsarbetare med cirka 24 färre än föregående år. Avskrivningar har ökat med 1,0 mnkr. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 8,7 mnkr. Finansiella intäkter har ökat med 1,3 mnkr. Finansiella kostnader har ökat med -4,3 mnkr.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2018	Utfall 2017	Avvikelse jmf m fg år	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	154,8	168,6	-13,8	
Verksamhetens kostnader	-554,0	-555,8	1,8	
Avskrivningar	-9,0	-8,0	-1,0	
Verksamhetens nettokostnader	-408,2	-395,2	-13,0	-412,0
Skatteintäkter	282,1	278,5	3,6	283,5
Generella statsbidrag och utjämning	123,7	118,6	5,1	120,2
Finansiella intäkter	8,3	7,0	1,3	12,3
Finansiella kostnader	-5,1	-0,8	-4,3	-4,0
Årets resultat	0,8	8,1	-7,3	0,0

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Följande poster kommenteras:

- Avsättning för återställande av deponi redovisas om 8,1 mnkr. Ny beräkning av kostnader för sluttäckning har genomförts under 2018. Med egentillverkad matjord uppgår sluttäckningen enligt ny beräkning till 8,6 mnkr och med inköpt matjord till 11,7 mnkr. Tekniska nämnden gör bedömningen att matjord ska kunna framställas i egen regi (TN § 66/2018-09-18).
- Under året har ekonomiavdelningen gjort en genomgång av anläggningsregistret avseende fullständighet. Det innebär att en kontroll har genomförts att tillgångar som finns upptagna i registret fortfarande finns i verksamheterna. Fastigheter har stämts av mot lantmäteriets fastighetsregister. I avstämningen har det framkommit att kommunen äger fastigheter som saknas i anläggningsregistret. Något anskaffningsvärde för fastigheterna har inte kunnat identifieras. Efter avslutad utredning har dessa fastigheter lagts in i anläggningsregistret med anskaffningsvärdet 1 kr.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande avvikelser från god redovisningssed har noterats:

- Enligt RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar ska avskrivning ske löpande så snart anläggningen tas i bruk. Kommunen avviker från dessa principer och aktiverar två gånger per år.
- Kommunen klassificerar samtliga leasingavtal som operationella. Ingen genomgång av avtalen har redovisats (RKR 13.2).
- Uppgift om avkastning för de olika tillgångsslagen i KLP (Kalmar Läns Kapitalförvaltningsbolag saknas (RKR 7.1).

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2019-03-29

Jörn Wahlroth
Uppdragsledare

Caroline Liljebjörn
Projektledare